

تاریخ تدوین: ۱۴۰۴/۲/۱۴
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۴/۲/۱۴
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۲/۱۴

کد سند: EKH-MP-PE-03

بیمارستان امام خمینی (ه) شهرستان محلات ویرایش: ۳

سیاست آموزش به بیمار و همراه بیمار

بیمارستان امام خمینی ره که در حال حاضر با بستری بیماران بخشهای اورژانس - عمومی - زنان - بخشهای ویژه و دیالیز فعالیت خود را اجرایی می نماید به منظور ارتقاء سطح کیفی خدمات و افزایش آگاهی بیماران مربوط با بیماری خود ، نحوه درمان ، عوامل تشدید کننده بیماری ، تغذیه و اقدامات خود مراقبتی در راستای اجرای استانداردهای اعتباربخشی اقدام به ارائه آموزشهای لازم در حیطه ی سلامت جسمی ، بهداشت و خود مراقبتی نموده است .

اهداف :

- افزایش رضایتمندی
- کاهش اضطراب
- کاهش دوره بستری
- کاهش موارد مراجعات مکرر
- کاهش هزینه های درمان
- بهبود کیفیت زندگی بیمار
- کاهش بروز عوارض
- افزایش توانمندی در برنامه خود مراقبتی
- افزایش کیفیت خدمات بالینی

هدف نهایی : کمک به بیمار به منظور یادگیری برنامه مراقبت از خود و پذیرش مسئولیت در زمینه سلامت خود

روش اجرایی : (دستورالعمل)

- مدیر پرستاری یک نفر کارشناس آگاه به مسائل آموزشی را بعنوان کارشناس ارتقاء سلامت تعیین و با هماهنگی ریاست بیمارستان حکم ایشان ابلاغ می گردد.

- کارشناس ارتقاء سلامت در جلسه کمیته آموزش در هر بخش یک نفر را بعنوان رابط آموزش به بیمار مشخص نموده و ابلاغ مربوط با تایید ایشان صادر می گردد.

- تیمی متشکل از رئیس بخشها، سرپرستاران، سوپروایزر آموزشی، کارشناس ارتقاء سلامت، رابطین آموزش بیمار به عنوان کارگروه آموزش به بیمار تعیین می گردد.

- جلسات کارگروه آموزشی به صورت سه ماهه آخر هر فصل برگزار می گردد و موارد زیر در این کارگروه مورد بررسی قرار می گیرد.

۱- نیازسنجی و برنامه ریزی آموزشی

با حضور اعضای کارگروه آموزش به بیمار به صورت شش ماهه نیازسنجی آموزشی انجام می شود.

۲- الویت بندی نیازهای آموزشی بیماران

براساس اولویت های آموزشی برنامه ریزی آموزشی انجام می شود.

مشارکت در برنامه ریزی آموزشی (شامل محتوای آموزشی، روش های آموزش، امکانات مورد نیاز و...) براساس اولویت های مشخص شده

۲- بررسی شاخص اثر بخشی آموزش به بیمار

۳- ارائه اقدامات اصلاحی در جهت بهبود شاخص

۱- نیازسنجی

در این مرحله علاوه برنظرسنجی از بیماران و همراهان بیمار در یک بازه زمانی ده روزه بصورت راندوم یا منظور نمودن ۱۰٪ از متوسط پذیرفته شدگان ماهانه بواسطه فرم تحت عنوان نیازسنجی

آموزش سلامت، در حیطه های قوانین و مقررات بیمارستان، آشنایی با بیماری، روند آن و خود مراقبتی، اصول ایمنی، بهداشت فردی و محیط، کنترل عفونت، رژیم غذایی بنا به نوع کیس های بستری در هر بخش که از واحد مدیریت اطلاعات استخراج شده اند و سطح دانش گیرندگان خدمت و مراقبتهای پرستاری مورد

تاریخ تدوین: ۱۴۰۴/۲/۱۴
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۴/۲/۱۴
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۲/۱۴

کد سند-EKHM-ES-03-MP

ویرایش: ۳

بیمارستان امام خمینی (ه) شهرستان محلات

نیازهای آموزشی بیماران توسط کار گروه آموزش در هر بخش شامل رئیس و سرپرستار آن بخش و سوپروایزر آموزشی شناسایی می شود.

۲- اولویت بندی

در این مرحله نیازهای شناسایی شده در سه اولویت بدو ورود، حین بستری و حین ترخیص دسته بندی می شوند که بر اساس نتایج آنالیز نظر سنجی های بعمل آمده اولویت موضوعات مشخص می گردند.

۳- برنامه ریزی آموزشی

در این مرحله براساس اولویت های انجام شده برنامه ریزی آموزشی بدین صورت انجام می شود:

۱- آموزشها بصورت چهره به چهره با رجوع به کتابچه های تدوین شده براساس کیسهای بستری در هر بخش منطبق بر رفرنسهای معتبر، تحویل پمفلت آموزشی و درخصوص شیر مادر پخش فیلم آموزشی طبق سه اولویت بدو بستری، حین بستری و موقع ترخیص ابلاغ شده از سوی مدیر خدمات پرستاری مرکز ارائه می شوند.

۲- اثربخشی آموزش بیماران در حیطه های دانشی و تغییر رفتار طبق روش اجرایی تدوین شده پایش می شود و هر سه ماه یکبار توسط سوپروایزر آموزشی تحلیل و به مدیر خدمات پرستاری و سرپرستاران بخشهای بالینی جهت مداخلات اصلاحی باز خورد داده می شود.

نکته: آموزشها در بخشهای نوزادان و NICU و در خصوص کودکان و بیمارانی که بدلیل معلولیتهای جسمی و روانی امکان پذیرش آموزش ندارند به والدین یا همراه وی ارائه می شود

- حداقل های موارد آموزشی مورد نیاز بیماران توسط پزشک به پزشکان ابلاغ می شود.

- پزشک موظف است حداقل های موارد آموزشی مورد نیاز بیماران (اطلاعات قابل فهم درباره بیماری و نحوه درمان مراحل و طول احتمالی درمان و درمانهای جایگزین، عوارض درمان یا عدم درمان، پیش آگهی بیماری، داروهای مصرفی و عوارض احتمالی، تغذیه و رژیم درمانی، خودمراقبتی و بازتوانی) در زمان بستری به بیماران آموزش داده و در پرونده ثبت نماید.

تاریخ تدوین: ۱۴۰۴/۲/۱۴
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۴/۲/۱۴
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۲/۱۴

کد سند: EKH-MP-ES-03

ویرایش: ۳

بیمارستان امام خمینی (ه) شهرستان محلات

- پزشک موظف است در زمان ترخیص آموزشهای لازم را در خصوص میزان ، مدت زمان و نحوه ی مصرف دارو، تغذیه مراقبتهای لازم در منزل - زمان مراجعه بندی به پزشک را به صورت شفاهی و قابل درک به بیمار ارائه داده و به صورت کتبی نیز در فرم آموزش به بیمار ثبت نموده و به بیمار یا همراه تحویل دهد.
- برنامه آموزش چهره به چهره بیماران توسط پرستار براساس زمان ارائه آموزش (بدو ورود ، حین بستری و زمان ترخیص) به بخش ها ابلاغ می شود.
- برنامه آموزش گروهی بیماران (حین بستری) به تفکیک موضوع و فرد آموزش دهنده به بخش ها ابلاغ می گردد.
- پرستار موظف است آموزش های بدو ورود را براساس موارد ابلاغی به بخش ها انجام دهد و در گزارش بدو ورود بیمار ثبت نماید.
- پرستار موظف است در ارزیابی اولیه ، نیازهای خود مراقبتی بیمار را شناسایی کرده و در پرونده ثبت نماید.
- پرستار موظف است آموزش های حین بستری را بر اساس نیاز سنجی انجام شده در ارزیابی اولیه به روش چهره به چهره به بیمار ارائه دهد.
- و پمفلت خود مراقبتی مربوطه در مورد بیماری جسمی یا زمینه ای یا روانپزشکی را به بیمار ارائه دهد و در گزارش پرستاری با ذکر کد پمفلت ثبت نماید.
- پرستار موظف است آموزش خود مراقبتی در زمینه بیماری اصلی شامل علائم بیماری - سیر درمان - داروها (نام ، دوز ، زمان مصرف) - عوارض دارویی - روش برخورد با عوارض را به شکل ساده و قابل درک به بیمار آموزش دهد و در گزارش پرستاری ثبت نماید.
- پرستار رابط آموزش به بیمار / کارشناس تغذیه موظف هستند آموزش های گروهی را بر اساس برنامه آموزشی ابلاغی به بخش انجام داده و در فرم های مربوط به آموزش گروهی موجود در بخش ثبت نمایند.
- پرستار ترخیص کننده آموزش های زمان ترخیص را طبق موارد ابلاغی زمان ترخیص انجام داده پمفلت آموزش زمان ترخیص را طبق سیاست آموزشی بیمارستان در اختیار بیماران قرار دهد و فرم آموزش به بیمار را

تاریخ تدوین: ۱۴۰۴/۲/۱۴
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۴/۲/۱۴
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۲/۱۴

کد سند: EKH-MP-ES-03

ویرایش: ۳

بیمارستان امام خمینی (ه) شهرستان محلات

تکمیل کرده در اختیار همراه یا خود بیمار قرار دهد و آموزش انجام شده را به همراه کد پمفلت مربوط در گزارش پرستاری نهایی ثبت نماید.

- اثر بخشی آموزش به بیمار براساس برنامه آموزشی ابلاغی به تفکیک هر بخش به صورت ماهانه (حداقل ۴ چک لیست در هر بخش) محاسبه می گردد.

- براساس ارزیابی ماهانه شاخص اثر بخشی آموزش به بیمار توسط کارشناس ارتقاء سلامت به صورت فصلی محاسبه می گردد.

- نتایج حاصل از اثر بخشی آموزشی توسط کارشناس ارتقاء سلامت به مدیر پرستاری ارائه می گردد.

- مدیر پرستاری با هماهنگی سوپروایزر آموزشی، کارشناس ارتقاء سلامت پس از تجزیه و تحلیل شاخص ها نتایج را در کار گروه آموزش به بیمار و کمیته های مدیریت اجرایی مطرح تا تصمیم گیری های لازم در خصوص ارتقاء شاخص انجام گیرد.

حوزه های آموزش به بیمار عبارت اند از :

الف (آموزشهای بدو ورود:

در این بخش اطلاعاتی که بیمار در شروع بستری در مورد بخش، تیم درمان، ملاقات و - باید بداند ارائه می گردد. این آموزشها شامل موارد زیر می باشند:

آموزشهای بدو ورود				
عنوان	فرد آموزش دهنده	روش آموزش	منبع	وسیله کمک آموزشی
آشنایی با هزینه های درمان و منشور حقوق بیمار	منشی	چهره به چهره		
آشنایی با پزشک معالج، پرستار و سایر اراء دهندگان خدمت	پرستار	چهره به چهره		
آشنایی با محیط فیزیکی بخش (حمام، دستشویی، اتاق سیگار، پله خروج اضطراری و...)	پرستار	چهره به چهره		

		چهره به چهره	پرستار	آشنایی با مقررات بخش (ساعت ویزیت ، ساعت ملاقات ، ساعات خواب و کاردرمانیف و موسیقی درمانی سرو غذا ، دفع صحیح پسماند و...)
		چهره به چهره	پرستار	آموزش لازم در خصوص ایمنی بیمار(بالا بودن بد ساید در زمان خواب ، روش صحیح پایین آمدن از تخت ، اطلاع دادن به پرستار در زمان بروز سرگیجه یا وزوز گوش و...) - پمفلت

ب) آموزش های حین بستری :

آموزش های حین بستری				
عنوان	فرد آموزش دهنده	روش آموزش	منبع	وسیله کمک آموزشی
آموزش در زمینه بیماری اصلی (نام بیماری - علائم بیماری - علل بروز بیماری - سیر درمان و...)	پزشک و پرستار	چهره به چهره		پمفلت
آموزش در زمینه داروهای تجویز شده (نام دارو ، دلیل تجویز ، زمان شروع اثر دارو، دوز و زمان مصرف دارو ، عوارض دارویی)	پزشک و پرستار	چهره به چهره		پمفلت
آموزش در مورد روش های درمان جایگزین و کمکی () مانند شوک درمانی ، مشاوره ، خانواده درمانی و...)	پزشک	چهره به چهره		
آموزش در مورد پیامدهای احتمالی ناشی از درمان () (بهبودی ، عوارض)	پزشک	چهره به چهره		پمفلت
رژیم غذایی متناسب با بیماری	پزشک و کارشناس تغذیه	چهره به چهره		
آموزش بهداشت فردی (بهداشت دست ...)	پرستار	گروهی		
آموزش سبک زندگی سالم (تغذیه و ورزش)	پرستار	گروهی		
آموزش پیشگیری از عوارض دارویی شایع (اختلالات خواب - یبوست - خشکی دهان)	پرستار	گروهی		

		چهره به چهره و گروهی	پزشک پرستار تغذیه	آموزش خود مراقبتی بیماری جسمی (در صورت ابتلا)
--	--	----------------------------	-------------------------	--

ج) آموزشهای پس از ترخیص :

این آموزشها که رد زمان ترخیص توسط پزشک و پرستار ارائه می گردد در راستای مراقبتهای بیمار در منزل بوده و به منظور ارائه راهکارهایی در زمینه مصرف دارو و مواجهه با شرایط خاص و نشریه بیماری در زمان حضور در جامعه می باشد. این آموزشها به شرح ذیل می باشد:

آموزش توسط پزشک و پرستار

- آموزشهای لازم را در خصوص میزان ، مدت زمان و نحوه ی صحیح مصرف دارو

- تغذیه (غذاهای مجاز و غیرمجاز)

- مراقبتهای لازم در منزل

- زمان و مکان مراجعه بندی

- علائم هشدار دهنده

د) آموزش خود مراقبتی :

این آموزش ها در بررسی نتایج حاصله از ارزیابی اولیه پرستاری بدست می آید .در اولویت کار آموزش فردی به هر بیمار قرار گرفته و اختصاص به همان بیمار دارد .این آموزش ها نه تنها در طول مدت بستری بیمار در بیمارستان ارائه شده مفید می باشد. بلکه به منظور ارتقاء سطح کیفی زندگی خود بیمار و خانواده بیمار ارائه می گردد.

تاریخ تدوین: ۱۴۰۴/۲/۱۴
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۴/۲/۱۴
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۲/۱۴

کد سند: EKH-MP-ES-03

ویرایش: ۳

بیمارستان امام خمینی (ه) شهرستان محلات

گروه های مختلف آموزش دهنده :

الف) پرستار (بهیار):

در بدو ورود آموزش های لازم علاوه بر ارائه شفاهی و تحویل پمفلت به بیمار توسط پرستار ارائه شده و گزارش پرستاری ثبت شد . پرستار در ارزیابی اولیه و تکمیل فرم مربوط نیاز بیمار به آموزش های خود مراقبتی را تعیین می نماید.

ب) آموزش توسط کارشناس تغذیه

باتوجه به اطلاع بخش های بستری به کارشناس تغذیه باتوجه به فرم ارجاع ۱۸ بیماری و بستری بیش از ۲۴ ساعت در آی سی یو این آموزش توسط کارشناس تغذیه انجام می شود.

کلیه آموزشهای حین بستری که توسط پرستار ارائه می گردد علاوه بر ثبت در پرونده کد پمفلت آموزش نیز در گزارش پرستاری قید می گردد.

ج) آموزش ارائه شده توسط پزشک:

شامل آشنا سازی بیمار با پزشک (معرفی پزشک به بیمار) ، ارائه روش های درمانی ، نوع بیماری ، روش های جایگزین درمان ، آموزشهای حین ترخیص در حیطه نحوه مصرف دارو ، تغذیه و رژیم درمانی و مراجعه به پزشک پس از ترخیص می باشد.

انطباق با سیاست های کلی بیمارستان :

کلیه اقدامات آموزشی به بیمار در بیمارستان در راستای استراتژیک و عملیاتی بیمارستان بوده و بر اساس استانداردهای اعتباربخشی اجرایی می گردد.

تاریخ تدوین: ۱۴۰۴/۲/۱۴
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۴/۲/۱۴
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۲/۱۴

کد سند: EKH-MP-ES-03-

ویرایش: ۳

بیمارستان امام خمینی (ه) شهرستان محلات

تهیه کنندگان	ابلاغ کننده	تایید کننده
سوپروایزر آموزشی و بهبود کیفیت سمیه میرزاخانی	مدیر خدمات پرستاری فهیمة امینی	ریاست بیمارستان دکتر سمیه شاهوردی
		